

SZERETET

VALLÁSOS, REF. EGYHÁZI FOLYÓIRAT

Szerkeszti és kiadja: Török Imre esperes.

A Hevesnagykunsági Ref. Egyház-
megye hivatalos közlönye. Meg-
jelenik havonként Kisujszálláson. Előfizetési ára: egy évre helyben
2 pengő, vidéken 2 pengő 40 fillér.
Egyes példány ára: 24 fillér.

Kisujszállás, 1930 november hó.

Ujra említem, hogy október utolsó napja a Reformáció áldott emléknapja! Gondoljatok, kedves Olvasóim: Luther Mártonra, Kálvin Jánosra, meg a többiekre, dicsőséges reformátorainkra, mindenek felett pedig a hatalmas, bölcs és jó Istenre, ki előrendelte a reformációt, hitnek, keresztényi életnek megújulását, szent tavaszt a borongós szomoru őszben!

Történt pedig ez 1517 október 31-én, most 413 esztendeje!

Hazánk kormányzójának jelmondata:
»A Biblia az én első törvénykönyvem!«

Hogy kell imádkozni?

Imádkozzál:

1. *Figyelmetességgel* (Másra ne gondolj akkor, csak Arra, akihez imádkozol!)

2. *Alázatossággal* (Ne véld, hogy érdemled, amit kérsz Istentől. Nem a Te érdemedért, Krisztuséért adja, amit ad, az Ur!)

3. *Buzgósággal* (Egész lélekkel, minden lelki készségeddel, szüntelenül, s meg nem lankadva!)

4. *Bizalommal* (Elhigyjed, hogy amit kérsz, Isten meg tudja adni, hiszen Mindenható és meg is akarja adni, hiszen szeret Téged, hiszen édes Atyád.)

5. *Tiszta szívből* (Ha emberekhez járulunk is, külső tisztaságunkra s rendes ruházatunkra ügyelnünk kell. Ha Isten elé járulsz imádsággal, a szived legyen tiszta!)

6. *Állhatatossággal* (Ha nem teljesült kérésed, Isten bölcsessége így akarta, kérd újra, kérd százszor, kérd ezerszer. „Uram, nem bocsátlak el, mig meg nem áldasz“)

7. *Jézus Krisztusban való hit* nélkül az Atyához hiába imádkozol. (Földi szülők is gyermekükért szívesen tesznek jót másokkal. Isten, az Atya is Szentfiáért könyörül az imádkozón.)

8. Imádkozzál azért, hogy jól imádkozhassál „Uram taníts minket imádkozni“ — így szóltak Jézushoz tanítványai. A minta-imádságot e kérésükre feleletül mondta el az Ur. Mintád legyen az Uri ima, minden kérése a lelkiekért száll az Égre, csak egyetlen egy a mindennapi kenyérért, a földi jóért.

Igy írja mindezeket egy bölcs kalendárium (A Bethlen-Naptár) én csak formálgattam, magyarázgattam rajta egyet-mást!

Magam részéről még azt teszem mindezekhez, amit Krisztus Urunk mond Máté evang. VI. 33. versében, mely a legujabb, Czeglédi-féle magyar fordítás szerint így hangzik: »Keresétek *először* Isten országát s annak igazságát s akkor mindezek (élelem, ruházat s a testi élet egyéb áldásai) *ráadatnak* nektek.«

Abban tévednek sokan, hogy megszólítván Istent imádságukban, mindjárt arra térnek: Istenem! Kenyerem nincs: adj! — A ruhám rongyos: könyörülj rajtam! Házam ráomlik: segíts! Beteg vagyok, fájnak a tagjaim: gyógyíts meg!

Pedig-pedig így kellene: „Istenem, foglald le az én szívemet Te magadnak! Hadd legyen a szívem-lelkem, egészen a Tied! Add lelkembe a Te országodat! Töltsd be szívemet, egész életemet: tiszteleteddel, hittel, jószággal, Te egész szentségeddel“ ... s azután mindenek megadatnának, ráadatnának: kenyér, ruha, minden!

Én így szoktam. S úgy érzem, áld az Isten! Áldassék szent Neve!

**Bizalommal kérem
kis ujságomnak ismerősei
között szives terjesztését!!!**

Taníts Uram!

*Kereslek Uram... Hozzád vágyom!
Szeretnék nálad megpihenni,
Boldog áhitat angyalszárnyán
Lélekben hozzád emelkedni...*

*Előveszem hát Bibliámat
S míg elmerülve olvasom,
A lelkem vissza-száll a multba...
És látlak Téged, Jézusom...*

*Át a csodás keleti tájon
Oh, engedd meg, hogy Veled menjek!
S pálmák árnyán, zöld lugas hűsén,
Bethániában megpihenjek.*

*Taníts engem is Máriával
Miként lehetünk boldogok?
Hadd halljam én is szent Igédet:
„Csak egy a szükséges dolog“.*

*Taníts Uram, hogy éltünk utján
Istenben bizó hittel járjunk,
Segíts a lelkünk mélyén rejtett
Mennyországra reátalálnunk.*

*Bánatban, bajban szabadulást,
Taníts Uram, Istentől várni;
Szívünket sebző tövisek közt
— Rád gondolva — mosollyal járni.*

*Taníts Uram s szép lesz az élet,
Boldog édenben élünk újra;
Híu, világi bánatalomra
Meg sem rezdül a lelkünk hurja...*

*Taníts Uram, növeld hitünket!
S hogy boldog legyen ez az élet,
Vésd a szívünkbe szent törvényül
Boldogító örök Igédet.*

*„Csak egy a szükséges dolog“,
Az élet útját hittel járni,
A lelkünk mélyén elrejtett
Mennyországra reátalálni.*

Deáky Aranka.

A Nagykunmagyarok Nagykalendáriumára gyönyörű formájában s gazdag tartalmával megérkezett. Az Emlékkönyv-naptárban benne van az egész Heves-nagykunsági egyházmegye Névtára. Lelkészek, tanárok, tanítók, presbyterek, egyházi alkalmazottak, még a harangozók neve is!

Egyetlen csoda van, a szeretet csodája. Mint parányi szikra hatol le a földre s ahova elér, megteremti a lelkek mélyén, megteremti a családban, meg a gyülekezetekben, meg a társadalomban a maga harmónikus világát. Létrehozza azt a harmóniát az embervilágban is, amely ott érvényesül a természet minden alkotó elemében, azt a harmóniát, amely minden növényt, még a parányi mézei virágot is láthatatlan és érzékelhetetlen szálakkal fűzi az örök megmaradás isteni világához.

A szeretet, egy szikra, mely felgyuladva azt jelenti, hogy az az ember, akiben ez a szikra fellobogott, immár odakapcsolódott az Urnak örök isteni világához, de ugyanolyan láthatatlan szálak fűzik a föld világához is, hogy azt is belekapcsolja ő magán keresztül az örökkévalóságba.

Gyűlölet nem képes harmóniát létrehozni csak a szeretet. Ahol meg nem értés tanyázott, ahol vad szenvedélyek lobogtak, a szeretetnek mintegy delejes érintésére megállanak, hogy magukba szívják ezt a megmagyarázhatatlan, ezt a kifürkészhetetlen isteni csodát. A szeretet az amely az összhangot megvalósíthatja. A szeretet az a jellem és életnevelő csoda, melyre az élet kibontakozik csirájából s a teljességnek képét veszi fel, hogy az örökkévalóság csodáit tükrözze vissza. S hogy mégis a gyűlöletnek tüzeiben izzik és pusztul ez a világ, ennek az a magyarázata, hogy az Isten képére formált ember csak a földre néz s így a földnek csak a rideg valóságát szemlélheti s nem érezheti meg azt, hogy a földnek arculatát csak az örökkévalóság isteni fényében lehet szemlélünk, mert akkor láthatjuk meg csupán az elrejtett fűszálnak szépségét, akkor érthetjük meg azt a kifürkészhetetlen csodát, hogy nem az az igazi értelemben szép, kinek talán plasztikus vonásai vannak, hanem az, akit szemlélve, meglátjuk orcáján, egyéniségén azt a mélyebb és örök szépségű, soha le nem törölhető vonást, melyet a szeretet valósága alapján Istennel való bensőséges harmóniája rajzolt reája.

A szeretetnek és a szereteten alapuló harmóniának a reális világban is megvannak a maga vonásai, minden létező egyeden, de

észrevenni ezt csak az fogja, akinek lelke mélyén lánggra lobbant az isteni szeretetnek érvényesülni kívánó szikrája s létrehozott lelke mélyén az örökkévalósággal, de egyúttal a föld világával is egy benső csodás harmóniát.

A „Magyar Church“ szép cikke.

Elégia*

A turi iskola négyszázéves ünnepére írta és elmondotta **dr. Kiss Ferenc**, egyetemi tanár, turi öreg diák.

Kedves Öreg Diák Testvérek!

Annak idején úgy voltunk szoktatva, hogy az igazgató parancsolatát gondolkodás nélkül teljesíteni kell. E beidegződés alapján, mai érdemes igazgatónk felhívását véve, tisztán állott előttem, hogy itt nincs fellebbezés s vállaltam a megbizást, hogy az 50 év előtti diákok nevében felszólaljak.

Mi lehetne rövid beszédem vezérgondolata és tárgya, mint az emlékezés, mely ebben a pillanatban különös erővel ejti lelkemet hatalmába.

Emlékezem a régi iskolára. Bármily egyszerű volt a szülői ház, vagy talán annál inkább, mindig bizonyos melegség fut át szivünkön, ha rá visszagondolunk s ha utunk arra visz, meghatódva állunk meg küszöbén, legtöbbször a helyén.

Érzelmileg szinte fáj, hogy nem látom többé a régi iskolát a maga három ugynevezett tantermével, esetlen padjaival, akkor igazgatónk félelmes barlangjával, viszont azonban az új épületre boldog büszkeséggel tekintünk, amely teljes dicsőséggel folytatja, mit a régi nem dicstelenül kezdett. De nekünk az az elült, alacsony, sötét kis iskola volt kedves, mert dajkáló anyánk volt, melyben gondos figyelem vette át a szülei ház tisztét; kincsesbánya volt, melynek tárnáiba járatos lábak vezettek s mutogatták meg az ereket, melyekben drága érc terem; szobrászműterem volt, hol az alakatlan anyagból mesterkezek diszes alakokat

* A lelkeknek nagy szükségök van az ujjászületésre. Ehhez az ujjászületéshez üde forrásul felette alkalmas kiváló vezéremberünknek ez az elégiája. Azért szolgálunk vele e helyen mindenkinek. Szerk.

formáltak; kohó volt, melyben a tanítók izzó lelkesedése égette a lelkekbe szent eszmények lángoló szerelmét; varázsló hely, amelyben a fakó ruháju, egyszerű magiszterek a kisdéd makkot büszke sudárba szöktették, a lent csuszó képzeletet szárnyas pegazusokká, a dadogó nyelvet demosthenesi ékesszólássá, a pisla elmét fényező kévékké, az analfabétát íróművésszé, a tántorgó lábat versenyfutóvá, a porembert Isten gyermekeivé magasztosították.

Ami lett belőlünk, az öreg iskola tette; ha hoztunk valami hasznót egyházra, hazára, emberiségre, az öreg iskoláé az érdem.

Áldva borulunk le az ősi hajlék helyén.

Emlékezem volt tanárainkra.

A tünő idő arcunkra két szemüveget rak. Az egyiket az optikus csinálja, a másikat az emlékezés formálja. Különös két szerszám ez. A fizikai szem előtt folyton szűkül a világ, elmosódottabbak a tárgyak s valami kifejezéstelen szürkeség fest alá minden jelenséget és eseményt. A másik szemüveggel a világ kiszélesedik, a látóképesség elmélyül s minden tárgyon valami kedves aranyporos derű játszadzik. Ahogy a jelen világ folyton merül szemeink előtt, úgy nő ki s nő folyvást a multból egy mesésziget, az emlékezés világa. A tengerben egyik sziget elmerül, egy másik sziget felbukkan, a jelen a merülő, a mult a felbukkanó sziget.

Bizony a mi volt tanáraink akkor előttünk nem olyanok voltak, akiket bizalom keltő, nyájas modoru, megnyerő fellépésű embereknek szoktak nevezni. Könnyen eljárt a kezük s a bot néha a legfelső osztályban, a VI-ikban is előkerült. Minden kötelességet halálos komolysággal fogtak fel a maguk vonatkozásában, de ugyanezt cselekedték velünk, könnyüvérü nebulókkal szemben is. A követelményekből egy jottát sem engedtek s minden lazaság azonnal példás megtorlásban részesült. Az egyikhez télen már 7 órakor fel kellett menni s a magunkkal vitt gyertyánál betűzgettük a latin grammatika rejtjelmeit, a másik borus téli estén az ablakhoz állított bennünket s ott baggadoztuk: Hé enkrateia szofroszünén tiktei en té pszükhé.

S alig mult valamit az idő, a világitás mindjárt változott. A VIII. év végén már re-

vizió alá kellett venni addigi felfogásunkat: ők tették le helyettünk az érettségi vizsgát.

Ma már teljes világosságában áll előttem, mennyit köszönhattunk az akkor elbirtatlannak látszó szigornak. Az összevont tanári szemöldökök kisimultak, alóluk meleg sugár csap a szemünkbe, a görcsösen zárt öklök kinyíltak s áldó kéz érintését érezzük fejünkön, a kis gyertya a jövő utját világitotta meg s az esti alkony dicsőséges hajnal pirjába borult át. S ma nem tudok könnyes meghatódottság nélkül gondolni a horpadt sirokra, amelyek azokra a melegsivű, szeretőlelkű, értünk elégett testekre borulnak. Legyen áldott a hant, mely poraikra simul s emlékükre hálás kegyeletünk szórja himes virágait.

Emlékezem Diáktársaimra:

Valami csodálatos levegő lengett abban a régi iskolában, minden szív kivirágzott s egy csokorba kívánczolt. Azóta sem találkoztam soha olyan társasérettel, amelynek tagjai annyira eggyek lettek volna, mint mi voltunk. Nem volt ott különbség szegény, gazdag, ur, szolga, jó ruha, rossz ruha, zsidó, katolikus, református között. Rábámultunk volna arra az emberre, aki arra hívta volna fel figyelmünket, hogy nem egyformák vagyunk.

Nekem egy katolikus és egy zsidó fiu volt legmeghittebb barátom. Az első pap lett, én is az lettem s a odium theologicum sohasem tudta elhomályosítani a pristinae memoriae amarit. A másíkról ma már azt sem tudom, Kohn volt-e vagy Klein, de ha olykor, mindig sürűbben, elmélázva bolyongok emlékeim erdejében, a lombok közül ma is rám mosolyog egy szeplős arc s a szívemet előnti valami édes melegség: Köszöntelek, Testvér, emléked holtig él a szívem közepén.

Nem hallottuk mi soha ezeket a megváltó ígéket: liberálizmus, demokrácia, amelyekről ma annyit fuvoláznak és üvöltöznek bizonyos emberek és osztályok: mi mindenkiben az embert láttuk és a magyart.

Ha társaim még élnének s itt a régi szeretettel összeölelkezve megállhatnánk a mai nemzedék előtt a pódiumon, szimbólum lennénk a multa s utmutató a jövőre, miként lehetne ezt a szétagolt magyar társadalmat egységessé s az ezer sebből vérző hazát naggyá tenni. Sohasem tudja, sajnos, nem is próbálja, Magyarország meghálálni azt a nivelláló, összesimitó, egységessé tevő

irányt és hatást, amit a magyar református iskolák a magyar társadalom érdekében képviseltek.

Emlékezem reád, jó öreg iskola. Eltűntél a föld színéről boldog ifjúságunkkal együtt s nem jöttök vissza többé soha, soha. Nem-soká eltűnünk mi is, az örökkévalóság menetszázadának öreg katonái, de a mulás borongó hangulatán áthatalmasodik a tudat-tá vált remény, hogy mig ilyen iskolák kezében van az ifjúság nevelése, mi elmehetünk: a magyar jövő áll örökké!

Dr. Ravasz László püspök szülei

E kép ábrázolja dr. Ravasz László püspök szüleit. Elég volna ennyit írunk. Magyarország ma élő legnagyobb szónokának nevezi egy irás a püspököt. Nézzétek még a két tisztas öreg arcát, mind a kettő 80 esztendő, aranylakodalmukat a minap ülték meg, — Isten után ők adták nekünk Ravasz Lászlót. — Bánfihunyadon tanárkodott a mostmár öreg Ravasz György, egy tanítványa itt is él Kisujszálláson, egy urinó. Az édesanya: Ravasz Györgyné Gönczi Róza. Nézem, nézem az arcát és Góthe szavai idéződnek fel elmemben: Atyámtól van alakom

ötöle tanultam az élet komoly intézését; anyámtól pedig kedélyemet s vonzalmamat a „mesélgetéshez“...

Legyen áldott a két jó öreg, kik sokak áldásául adták nekünk, Sionunknak, hazánk-nak, az ő áldott gyermeküket!

Halivúd—Lozanhelesz.

Két város Északamerika tulsó partján, ugy vagy 8—9—10 ezer mértföldnyire innen. Az első az ugynevezett Filmváros. A mozi-filmeket ott csinálják az egész nagyvilág mulattatására. Azt mondják, akik benne jártak, hogy tele van tragédiával. megrázkód-tató, szivettépő történetekkel ez a hely. Szerencsepróbálók ezrei és tizezrei mennek-oda. Anyák kereshetik aztán szép eladó lányaikat: elmentek filmsztárnak. Ott persze nem sikerül a sor, s jön az öngyilkosság, vagy a bűn egyéb szörnyü fajtája. Mondok: a művészet, egyesek roppant jóléte s az élet szépsége mellett Halivúdban a mélységes nyomor, a szörnyü bűn, a kétségbeesés, lélekpusztulás lakik.

Nem messze a tengerparton ott van Lozanhelesz. Nyilván a halivudi dolgokról, nyomorról-bűnről oda jut el leghamarább a hír. Nosza tehát Lozanhelesz előljárósága városszerte mindenütt uccákra-terekre nagy táblákat állittatott, melyekre nem az autók és kocsik számára van kiírva, hogy „Jobbra hajts, balra előzz!“ — hanem az emberek számára.

Isten törvényei vannak kiírva, nagy-nagy betűkkel. Ezek mondják meg, merre hajtsuk... a szivünket, az életsorunkat.

Éjszaka is olvashatók e törvények, világító betűi vannak a jelzőtábláknak.

Istenem, nem kelne-é el illetén tábla más városokban is, nemcsak Lozanheleszben?

E fajta dolgok jutottak eszembe, mikor mint tegnap este is (Hétfőn irok!) ballagtam a templomunk felé, villamfényben ragyogtak hivatató ablakai Isten szent Házának. Mentem predikálni az Isten Igéjét.

Hivogass fénylő templomablak! S hivek ti, értsétek meg a hívást. Próbáljátok meg, milyen uyugalma a fáradt emberi léleknek egy csendes, áldott vasárnap esti istentisztelet!

Két ember halála.

Csipkés palota halvány termében
Csendes léptekkel jön a halál,
Selymei közé bujna a gazda,
Hiába! Ott is rája talál.

Rémült szemével összefutkozza
A szoba cifra, drága fényét.
Ezt mind itt hagyja? S a sóvár lelkek
Ezt egy kapásra mind elérjék?

Dus kincsét hagyja másokra és őt
Palota helyett sirbolt várja?
Am jön a halál s a siró ember
Rémült szemét zordan lezárja.

Majd tovasuhan, s megáll a halál
Faluvégén egy sárkunyhóban,
Ahol egy szegény sorsküzdött ember
Fáradt szive, ma végsőt dobban.

A sivár vackon felpillant egyszer,
Nyugodt lélekkel néz szerteszét
S a szebb, az ígért világot várva
Boldogan zárja le a szemét!

FAZEKAS ERNŐ.

Egy élet bus végzete

Fodor Balázs uram halottat jelentett.
„H. Nagy Lajosné Karakas Erzsébet a halott“
— mondja. „Prédikációval lesz — a temp-
lomban“.

„Hát tetszik tudni... s megindult a szó.
Ezelőtt régecske kimentek Amerikába. Az
első férje, akivel kiment, ott halt el s egyet-
len kisgyermekük is. Uj házasságra lépett,
ott az idegenben, mostani férjével, kivel 23
esztendőtt töltöttek el. Még ott Amerikában
felfogadott gyermekévé egy kis leánykát,
kinek édes anyja a tulajdon életével váltotta
meg gyermeke életét. Keresztanyja volt, hát fel-
nevelte. Férjhez is adta, ennek gyermekeit is
megláthatta. Ezeket már itthon! Mert, úgy
jött a dolog, hogy izenet ment nagy Ameri-
kába, hogy itthon beteg az édesanyja, meg
az atyja is gyenge. Hazajött, ezt diktálta a
szive szeretete: mind a kettőt, anyját-atyját
elápolta, eltemette. Megtöri a sok az embert
bizony! — hümmögött Fodor Balázs uram. —
„No, hogy aztán jött a nagyháburu, a férje

elment, mint sok ezrek. s fogságba is került,
mint oly sokan, Taliánországba. Itthon az
asszony, merthisz' a föld, meg minden, Ame-
rikában maradt, bizony ezer gonddal küzdve
tartotta fenn magát. De csak küzdött. Ez is
töri az embert: a gond, a küzdés. Pedig
emellett, ott volt az aggodalma is: Hazajön-e
Lajos? És haza jött! Kinézett aztán a férfi
Amerikába a vagyon után. Nem volt baj:
minden megkerült. Jólét lett a sorsuk itthon.
Föld is vevődött, szép ház is épült: de az egész-
ség, az utánament a tenger küzdésnek. Ope-
rálták is a szegény asszonyt. De az összeőr-
lött idegeket nem lehet operálni. Azok csak
nyilaldostak. Gyenge lett a test. A ház gond-
jait nem tudta ellátni. Mit ér így az élet?
— Szomszédasszonyának, testvérként szere-
tett jó barátnőjének, el-elmondogatta, látták
egymást mindennap-minden órán: Mit ér az
az élet így, mit ér, mit ér?

Vallásos lélek lett volna pedig, hiszen
— mint ő mondá: Ki a tengeren jár, meg-
tanul imádkozni! — énekelt, imádkozott,
forgatta Isten szent könyvét. De egyszer csak
így szólt: Ezt se bírom már, mintha nem is
volna velem a lelkem...

S aztán egy rettentő napon, — Óh, ne
vigy minket Uram! kísértetbe, de szabadíts
meg a gonosztól... szomoruan kondult a
három harang tornyunkban... koporsóba
fektették a jó H. Nagy Lajosné Karakas
Erzsébetet. Így akarta, ő akarta s jött Fodor
Balázs uram: „Prédikációval lesz... a temp-
lomban“ — így írta meg, így kívánta...

Letette a nehéz életet. A beteg idegek
nem zsibognak, nem fájnak többé. Szegény,
szegény! Ne ítéljete, hogy ne ítéltessetek.

Tele volt a templom, mikor temették.
Régen láttunk ennyi népet temetéskor a
templomban. Mindenki sirt, mindenki bus
volt. A pap beszéde hangzott: Ne vigy min-
ket a kísértetbe...

Móricz Zsigmond írása a Nagykunságról s a nagykunokról.

„A Nagykunság a magyar sorsnak titok-
zatos őstetele. Ha végigmegegyek ezeken a
hatalmas pusztákon, mindig az ős ázsiai
hangulatok támadnak fel bennem.

Boldog volnék, ha látnám e nagyszerű
vidéknek felvirágzását. Ennek a remek faj-
nak megerősödését. Bizom benne, hogy a
kunmagyar fajta nagy munkát fog még vé-
gezni a magyar jövőért!“

Sajnálták, siratták szülei a kedves kis fiut, a kis Posztós Zsigát.

Mikor a koporsóját lezárták, előttem a mult idők kapuja pattant fel, visszaneztem lelkeimmel.

Szörnyü idők! Borzasztó napok!

Hejh Karcagpuszta szomorú vasuti őrháza, mikor ott megy el vonatom, még ma is megdobog valami nehéz fájdalomtól a szívem. Jött az oláh, több mintegy évtizede; emlékezünk? — „Helyét elhagyni nem szabad az örnek!“ Király Sándor az ör, hiven ott maradt vigyázó helyén. S hajh, dördült a fegyver, az ör lerogyott; még élt, bár csorgott a vére. Oláhok elvitték. Él-e vagy halottan dobták az utfélre? Szegény Király Sándort, 8 gyermek édesatyját?

Kicsi gyermek halt meg s én a nagyatyjára gondoltam: hü Király Sándorra.

Hess rossz idők, menjete a lelkem elől!

Szász Márton

75 éves öreg embertársunk ékes versezetje.

Fegyvernekről hozta a posta. Erdélyi menekült öreg ember irta. Hét egész oldal, 48 versszak. Elolvastam. A „Szeretet“-ben közlésre hosszú. Pedig érdemes és érdekes. Elmondta, hogy „Minta vallásu községben született“ — Kendi-Lónán, Erdélyben, hol élte tavaszát boldogan töltötte. Volt egy aranyszájú kitünő lelkészük, de ezt nagy gyásszal a sirjába temették. — S jött egy „másik“. Meg nem bocsátható magyar bünről ír azután Szász Márton testvérünk. Sorra vesszi a másik bünt is: a lelki vakságot. Nem lát, vagy nem jól lát lelki szemével a szegény magyar. Igaz jóakaróját jóltevőjét nem veszi figyelembe, izgatóit, megcsalóit dédelgeti, támogatja. Irigy gyűlölet ott fészkel szívünkben, — keserves lélekkel ezt is megírja: Gógös büszkeségünk perbeszál Istennel. A lelkünk mindig kész a bosszuállásra, de a szívünk fagyos a megbocsátásra.

Igaz!

Tanítsuk gyermekeinket Isten félelmére — így rimánkodik hozzánk, — és felebaráti igaz szeretetre, illemadásra, becsülettartásra. Hogy méltók legyenek Isten áldására.

Ir még a bölcs öreg a hivságos divatról, gyermekek tulköveteléséről, velük szemben szülők gyengeségeiről.

S végül — nem csoda! — írja, hogy élni sem kíván e világban. „Csak halálom várom“ — ezek a szavai.

Bizony nehéz élet és rossz világ ez, kedves Szász Márton testvérem! Mintha a mai világról írta volna költőnk, jó Tompa Mihály:

Öregek szive örömmel telik,

Hogy nem kell élni már sok ideig!

— Node él az Isten!

Az egyházi adó.

Többször irtam már erről. Most esperesi körutamon tanultam róla egy érdekes dolgot.

Az öreg papot panasszal busítja egy adófizető, hogy így sok, úgy sok az egyházi adó!

(Hányszor irtam pedig már, hogy a „papbir“ nem „papbir“, mert nem a papé. Nagyon kis percentecske jut neki szegénynek abból. Nade hát sokan helytelenül mégis csak őt busítják adóbéli panaszukkal. Hát legyen!)

Sok az adó — mondok. Folytatja a panaszkodó atyafi az öreg pap előtt.

„Még most kiteljesitem, de azután oszt inkább nem mik többé templomba, csak-hogy ne kelljen fizetni.“

„Hiszen fiam, mondá az öreg pap — nem azért fizeted az egyháziadódat, mert te a templomba jársz, hanem azért mert ... én járok.“

Püff neki!

Istennek hála! meg van a KIE házunk itt Kisujszáliáson. Vasárnap — okt. 26-án — volt az ünnepélyes avatása. Irunk majd róla. Szép volt, fenséges volt. Hatalmas emberek voltak a szószólók. Elismerésünk koszoruját tesszük azok elé, kik a majdnem lehetlent — Istenbe vetett erős hittel lehetővé tették: e házat megszerezték. Mi ez a KIE? Gondolkozzunk rajta. A legszükségesebb intézmények egyike. Most nincs módomban bővebben írni róla. — Legközelebb!

A Kunkalendárium új fejlécei

(A hónapokhoz való címképek)

Kedves nézegetni valóm volt gyermekkoromban az évről-évre alig várt kalendáriumnak legelején, a hónapok neve alá rajzolt sok szép ábrázolat, pedig akkor még nem is voltak azok szépek: csak nekem! Vadászat képe a téli, zuzmarás mezőn; dáridó szép magyaros tánccal boglyakemence mellett, a cigány, nini! balkézzel fogja a vonót; fanyesegetés tavasz elő hónapjában és a többi, de szép volt! Szivemen a régi boldog idők melegsége üt át.

Ma már szebbek a képek. De hol vannak a régi boldog idők!?

A Kunkalendárium új 12 képe egész történelmi emléktár.

Január, Télhó, az év kezdete — európai magyar életünk kezdetéhez — a honfoglaláshoz vezet képzeletben. Jönnek a honszerző apák.

Február, Télutó: I. László király, a szekerce csapással rettenetes László, visszragadja a kun vitéztől az elrablott magyar leányt.

Március, Tavaszelő: a második honalapító, IV. Béla király a tatárjárás okozta pusztításokat sirva nézi.

Április, Tavasz hó: a dicső Hunyadi János Nándorfehérvárt vivja (Ma ez a jugoszlávok fővárosa: Belgrád)

Május, Tavaszutó: Nyögte Mátyás bus hadát Bécsnek büszke vára. Hollós Mátyás Bécs előtt. Görnyedve jönnek elé — magukat megadva — Bécs főemberei. Óh nagy volt hajdan a magyar!

Junius, Nyárelő: Zrinyi hős Szigetvárnál „tékozolja hiven életét.”

Julius, Nyárhó: Bocskay István fejedelem tartja a híres szerencsi országgyűlést.

Augusztus, Nyárutó: Bethlen Gábor a tudósaival tanakodik. Nagy volt a harcban, serege veretlen volt; nagy volt a tudományokban.

Szeptember, Őszelő: Rákóczi Ferenc bontja zöld selyem zászlóját. Jön a regényes kuruc világ. Gyöngyélet. Török bársony

süveges kuruc vitézek. Végül sir a tárogató.

Október, Őszhó: Petőfi vére csorog a segesvári csatasíkon. Eltapossa szegény Magyarországot a muszka.

November, Őszutó, Kossuth Lajos szava zendül. Talpra áll a magyar. Felborul a Habsburgok trónja. De jön Világos.

December, Télelő: Horthy fővezér bevonul Budapestre s megkezdí az új honalapítást! Fehér lován olyan, mint Árpád Vereckénél. — Segitse meg az Isten! Áldja meg az Isten.

* * *

Ki végigforgatja a hónapok fejléceit, mintha 12 felvonásos nagy szindarabot nézne. A magyar történet dicsősége és gyásza szállja meg a lelket, a szívet.

Árpád népének Istene, ki bennünket ide vezetél napkeletről — s ezer esztendőnél több időn át megőriztél, megsegítettél — Isten, áldd meg továbbra is a magyart!

A Kunkalendárium amennyi példányban megjelent, ma már tervezetben, csak úgy papíron persze, szétosztottam. Akik Amerikáról szóló művemre előjegyeztették neveiket, azokat előnyben kell részesítenem a szétosztásnál, kérem, szíveskedjenek jelentkezni a Naptár iránt. A fizetést később is teljesíthetik. Kérem a mielőbbi szives intézkedést!

VASUTI MENETREND

KISUJSZÁLLÁSON.

Budapest felől érkezik		Debrecen felől érkezik	
és Debrecen felé indul:		és Budapest felé indul:	
Személyvonat	0 ó 16	Személyvonat	0 ó 53
Gyorsvonat Nypu.	3 „ 19	Gyorsvonat Nypu.	2 „ 16
Személyvonat	4 „ 22	Személyvonat	3 „ 26
Gyorsvonat	10 „ 30	Vegyesvonat	6 „ 26
Személyvonat	11 „ 56	Gyorsvonat Nypu.	8 „ 33
Gyorsvonat	16 „ 31	Személyvonat	15 „ 04
Vegyesvonat	18 „ 55	Gyorsv. Kpu.	18 „ 54

Kál-Kápolna felől:		Kál-Kápolna felé:	
Vegyesvonat	3 ó 05	Vegyesvonat	4 ó 40
Vegyesvonat	7 „ 40	Vegyesvonat	10 „ 38
Vegyesvonat	13 „ 12	Vegyesvonat	13 „ 53
Vegyesvonat	18 „ 46	Vegyesvonat	20 „ 40

Dévaványa felől:		Dévaványa felé:	
Vegyesvonat	7 ó 29	Vegyesvonat	1 ó 35
Motorpótló	13 „ 20	Motorpótló	10 „ 35
Vegyesvonat	18 „ 00	Vegyesvonat	14 „ 10